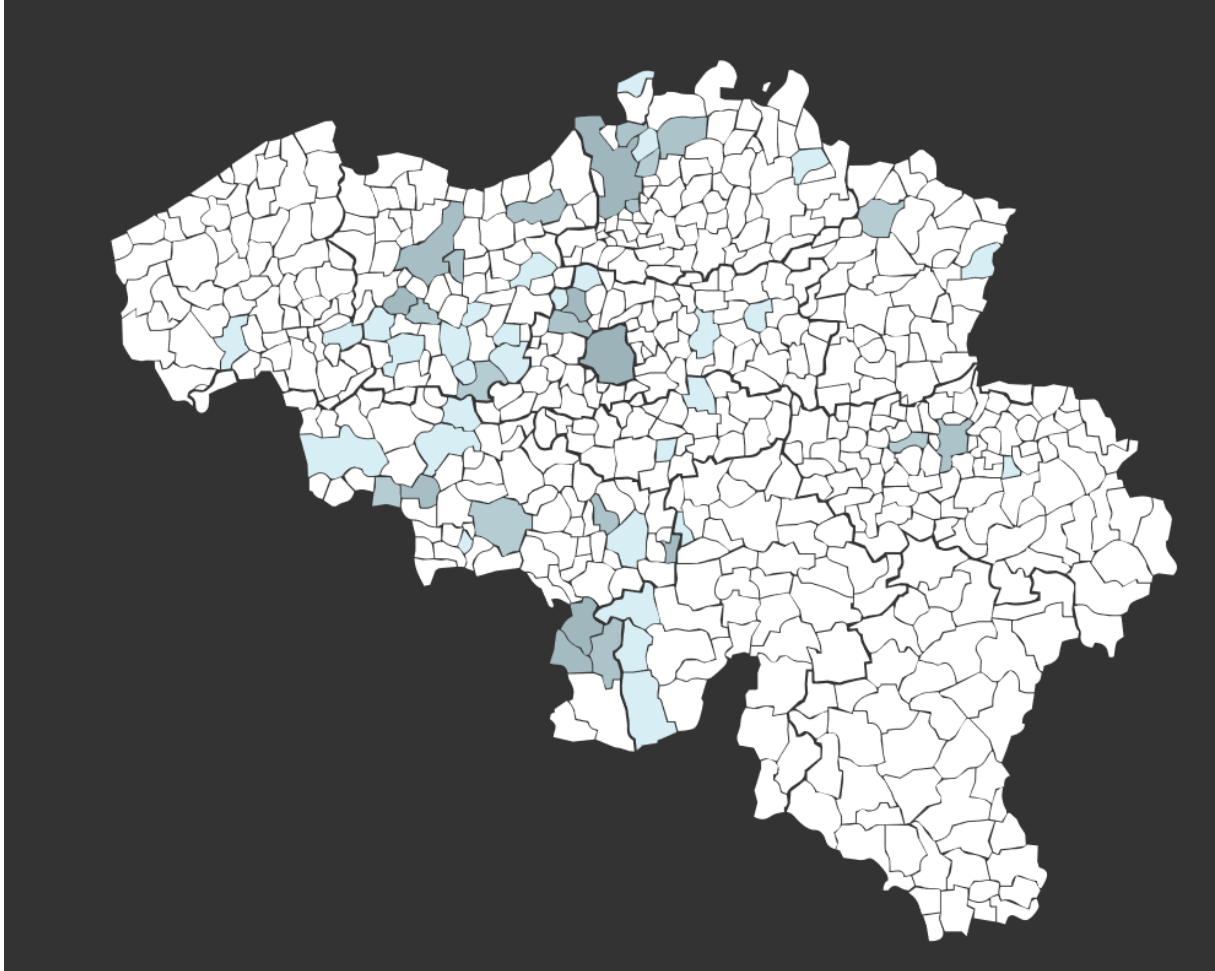

Onderzoek naar de familienaam “Latte”

Voorkomen van de familienaam Latte in de bevolkingsregisters België 2008¹

In 2008 kwam de familienaam 126 keer voor in België met een sterke concentratie in:

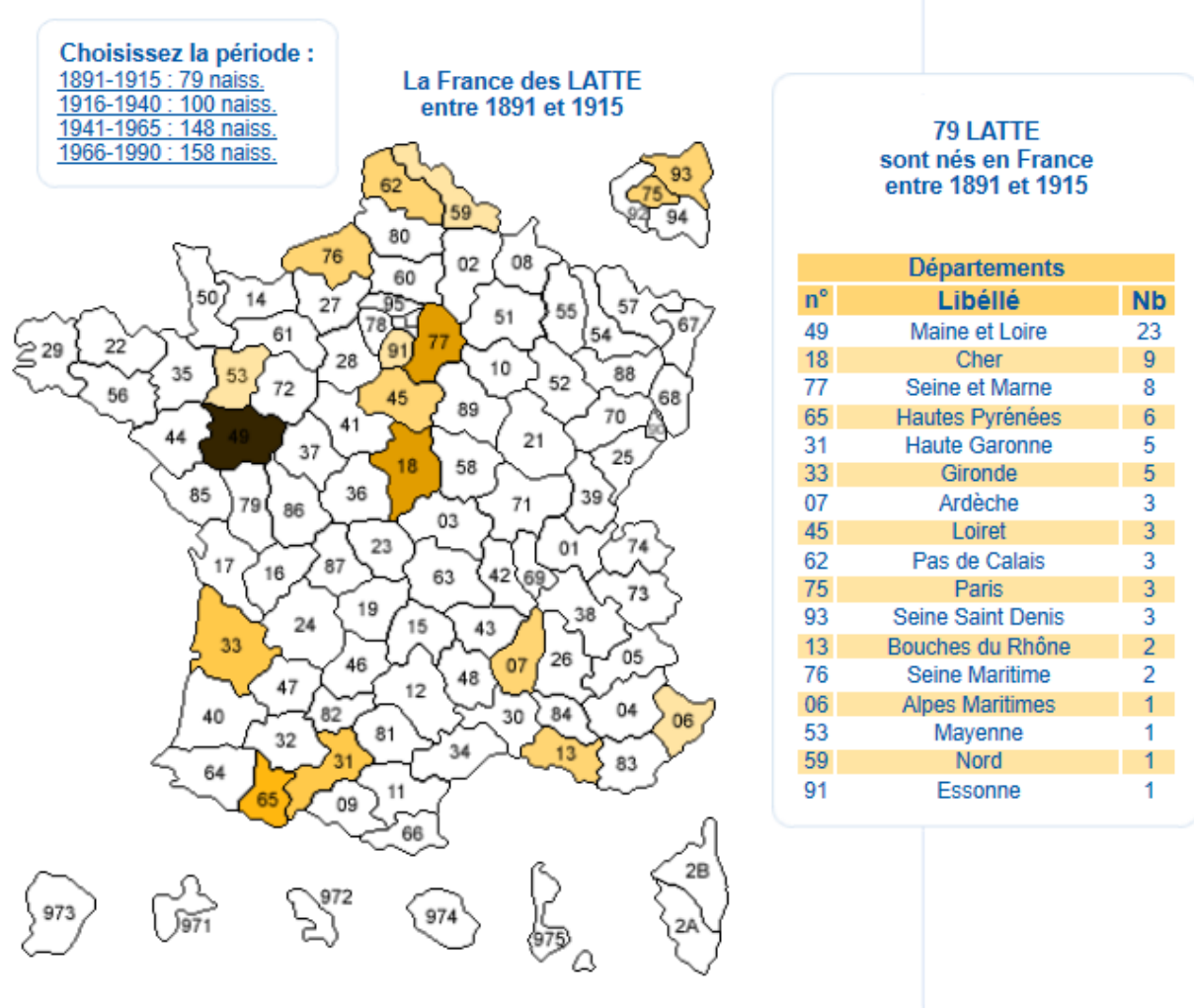
- Omgeving Antwerpen (21 keer, hoofdzakelijk ten noorden van Antwerpen) en in mindere mate oostelijk in de Antwerpse en Limburgse Kempen (4 keer).
- Brussel (21 keer)
- Omgeving Gent (16 keer) en in mindere mate in de omgeving van Geraardsbergen (8 keer)
- Aan de Franse grens, provincie Henegouwen (40 keer) en in mindere mate in de omgeving van Luik (6 keer).

Noordelijke migratie uit Frankrijk?

Dit laat vermoeden dat de familie van oorsprong eerder uit het Franse taalgebied kwam. De familienaam komt veel frequenter voor in Frankrijk, waar de naam 489 keer voorkwam in 2019. Bij een genealogische database als Geneanet komt de naam historisch het meest voor in de omgeving van Cher (1970 keer), Maine-et-Loire (1505), Sarthe (527 en Nièvre (522).

Dat blijkt ook uit de geregistreerde geboorten tussen 1891 en 1915, waarin Maine-et-Loire Cher voorafgaat². Er zijn aanwijzingen dat er een noordelijke migratie was, waarbij nakomelingen in het huidige België terecht kwamen, om nadien noordelijker binnen België te migreren. In de rangorde van

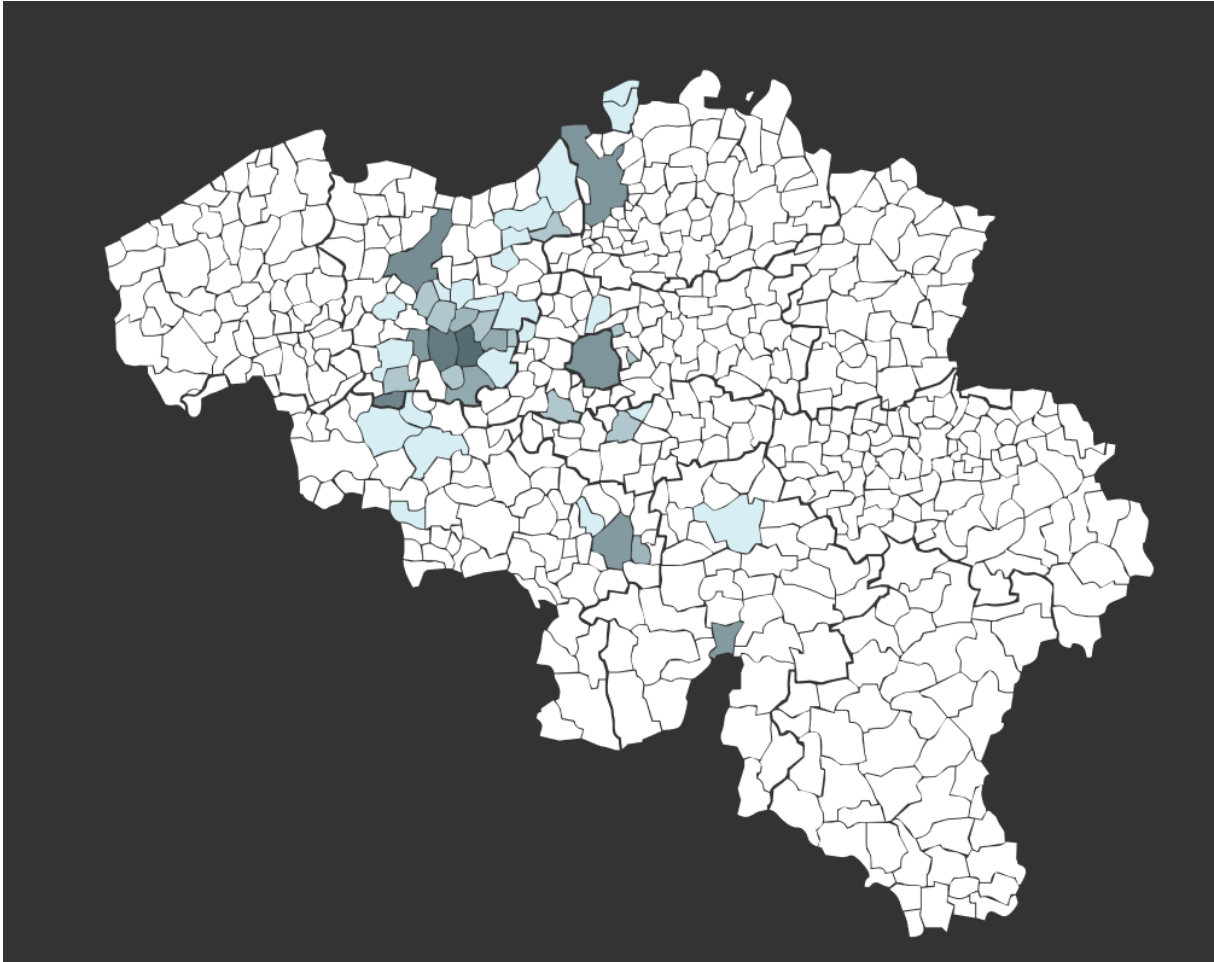
meest voorkomende familienamen in Frankrijk, nam Latte in 2019 de 19496e plaats in, en de hoogste rangorde kwam toen voor in de Pyrenées-Orientales (624e plaats, 55 voorkomens). Dit kan er op wijzen dat de naam van oorsprong eerder in het zuiden, in de Pyreneeën ontstond. De meeste historische vindplaatsen liggen ontegensprekelijk in Frankrijk (7957), gevolgd door België (1460) en Nederland (394). Dat maakt een noordelijke migratie waarschijnlijker. Te ver in het zuiden moeten we dan de oorsprong niet gaan zoeken: in Spanje komt de naam enkel sporadisch voor en er zijn meer vindplaatsen in Duitsland (204), de Verenigde Staten (176), het Verenigd Koninkrijk (168) en Italië (148) die op latere migratie vanuit Frankrijk wijzen.

“De Latte” in België⁵

De schrijfvariant “De Latte” heeft een gelijkaardige spreiding in België en komt 166 keer voor, met concentraties in:

- Omgeving Antwerpen (14 keer, hoofdzakelijk in de stad Antwerpen) zonder meldingen oostelijk in de Antwerpse en Limburgse Kempen.
- Brussel (18 keer)
- Omgeving Gent en ten zuiden van Gent (99 keer) tot in het Franstalige landsgedeelte (15 keer).
- Met slechts één melding aan de Franse grens, provincie Henegouwen (40 keer) en in mindere mate in de omgeving van Charleroi (10 keer).

“Van Latte” in België

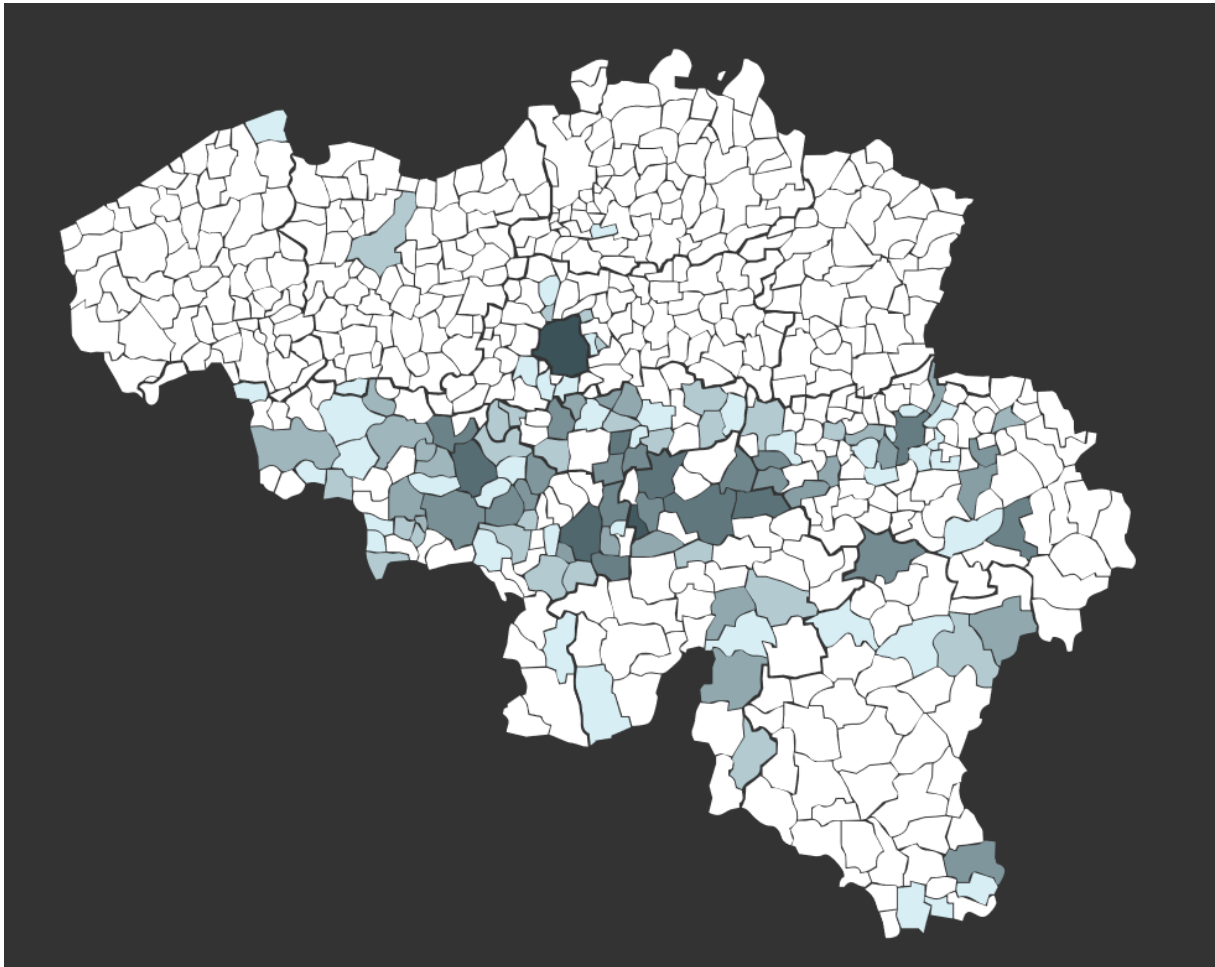
Deze schrijfvariant kwam sporadisch voor in de 18e en 19e eeuw, maar komt niet meer voor in de bevolkingsregisters van 2008. Hiervan kunnen we vermoeden dat het een tijdelijke “vervlaamste” versie van De Latte moet zijn geweest. Van varianten als *De Lattes*, *Delattes*, *Lattes*, *Lathé* vinden we geen spoor in België, en de verwant klinkende familienaam *Latré* kwam slechts twee maal voor in de bevolkingsregisters van 2008.

“Delatte” in België

Een schrijfvariant die uitgesproken vaker voorkomt in België, inzonderheid in het Franstalige landsgedeelte, is “Delatte”. Deze naam komt liefst 536 keer voor in de bevolkingsregisters van 2008, hoofdzakelijk beneden de taalgrens, met een noordelijke concentratie in Brussel (10%). Dit maakt van “Delatte” een uitgesproken Franstalige schrijfvariant, naast de eerder uitgesproken *Nederlandstalige* Oost-Vlaamse variant “De Latte”. De varianten “De Latte” / “Delatte” lijken historisch oudere varianten, waarvan we sporen vinden tot in de 14^e eeuw in Frankrijk als toponiem, plaats verwijzing naar de streek “Lattes” bij Montpellier. Oudere schrijfvarianten met een “kleine d” zoals we die in Frankrijk vinden in de late middeleeuwen, komen niet (meer) voor in België.

Indien het zou gaan om een Franstalige variant van “De Laet”, zouden we eerder te maken hebben met een hoedanigheid – een “laat” als onvrije persoon, die werkt voor een heer – en dat lijkt minder waarschijnlijk omdat dit in het Frans met woorden als “*serf*” (*servir*) werd vertaald. Een laat was in de vroege middeleeuwen een gedeeltelijk onvrije boer,

afstammend van een persoon die zich min of meer vrijwillig onvrij gemaakt had in ruil voor de bescherming van een lokale heer. Net zoals de “horigen” was de laat aan de grond, en niet aan de heer gebonden. De laat mocht bezit hebben, maar was belastingplichtig aan de heer.

“Latten” in Nederland

In Nederland komt bovendien vaak de familienaam “**Latten**” voor (1606 historische vindplaatsen in Limburg!), en dat geldt ook voor het Verenigd Koninkrijk (1955 vindplaatsen). Voor Nederland is niet uit te sluiten dat de familienaam Latte ook als variant van Latten ontstond, naast de onmiskenbare oorsprong van de naam Latte in Frankrijk. De oudste melding van “Latten” in Nederlands Limburg dateert van het midden van de 16^e eeuw in Heerlen (Martijn Latten werd er gedoopt op 6 december 1588 als zoon van Peter Latten en Jeanne Spiertsen en huwde in oktober 1617 in Eygelshoven met Cornelia Henckens). In België kwam de naam slechts twee maal voor in de bevolkingsregisters van 2008.

(de) Latte in Frankrijk vanaf de 14e eeuw

De oudste ons bekende vermeldingen van (de) Latte treffen we aan in Frankrijk vanaf 1380 (de Pierre-Latte Soubirane, gehuwd omstreeks 1430 met Thomas d'Escayrac, *seigneur d'Escayrac de Cayriech* en in 1418 (Saint-Rémy de Provence, familie De Latte de Laudun, zie blauwe pijl op het kaartje). De laatste familienaam verwijst allicht naar de plaats Lattes bij Montpellier (FR) in de mediterrane regio (zie rode pijl op kaartje).

De oudste schrijfwijzen **Latte** (zonder voorafgaande “de”) dateren van de periode 1535-1550 (o.m. Alays Latte, gehuwd met Antoine Chieze) Alays Latte was naar verluid afkomstig van Saint-Vincent-de-Durfort, in de streek van de Ardèche (zie locatie-aanduiding op kaartje).

Er zijn geen aanwijzingen dat dit om het gelijknamige Latte (Italië) zou gaan oostelijker in de mediterrane regio.

De Laet [zie kaart rechts]

In deze periode kwam een enkele keer ook de naam “De Latte” voor in Brugge, maar het gaat hier om een schrijfvariant van “De Laet”. Deze familienaam komt meer dan 3000 keer voor in de bevolkingsregisters van 2008, met een meest uitgesproken concentratie in het Antwerpse.

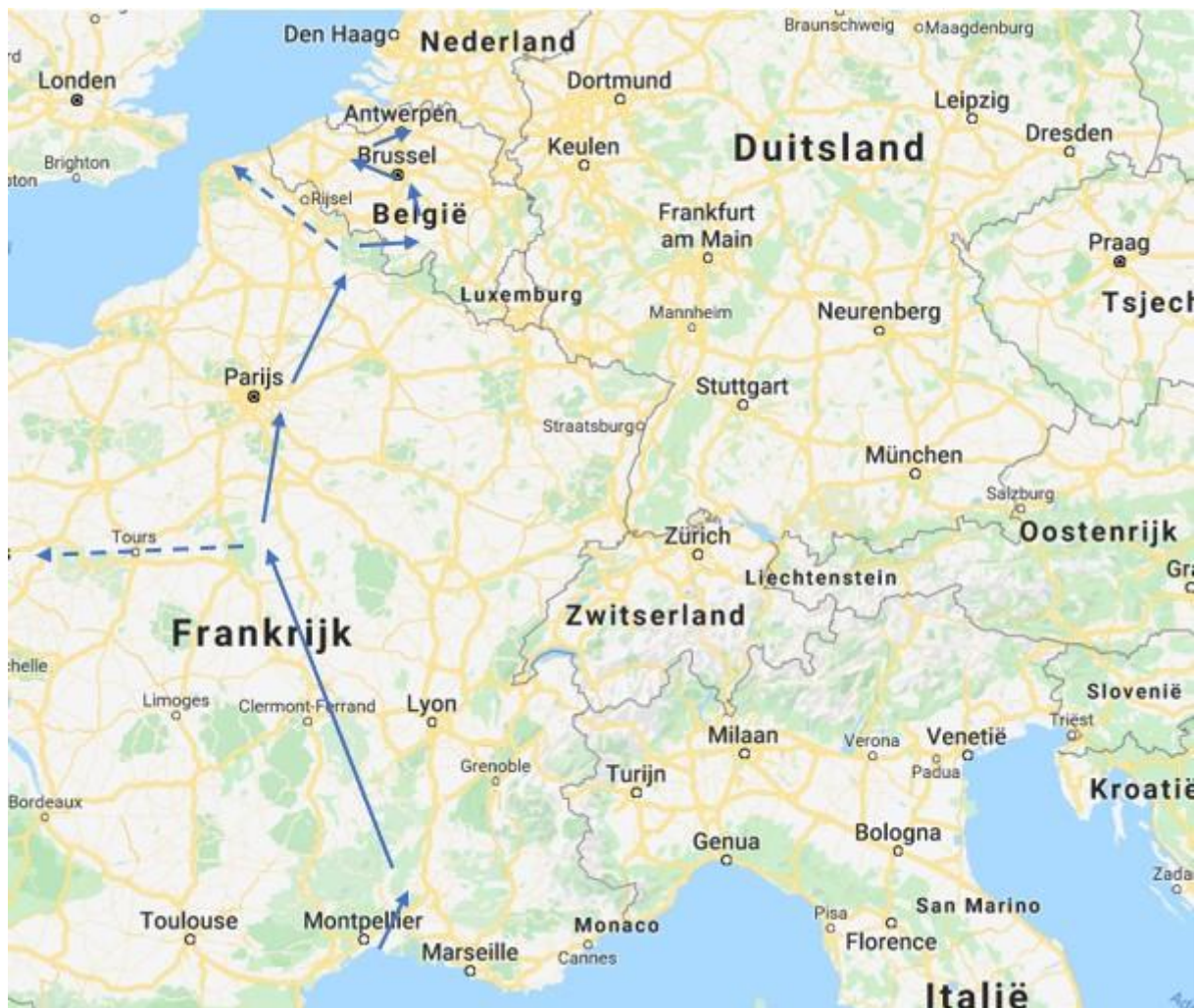

Oudste meldingen van de familienaam

De oudste meldingen van de familienaam vinden we in de 13 eeuw:

- **Nn. Latte** huwde omstreeks 1271 met Wilhelm Willekin (heer) von Westerholt in Nedersaksen. Een zoon Gerhard von Westerholt werd geboren opstreeks 1272. Zij was een dochter van Volkwin Latte (1219-1265), villicus (domeinbeheerder) van Bücken (in de omgeving van Bremen, DE). Het ging hier om een voornaamvariant, zonder aantoonbare relatie met de familienaam die opduikt in het zuiden van Frankrijk.
- **François de Latte** de Laudun werd geboren in 1418 in Saint-Rémy-de-Provence, Bouches-du-Rhône, in de Provence aan de Côte d'Azur. Hij huwde Benvengude de Largentière en zoon Davin de Latte de Laudun werd geboren omstreeks 1440.
- **Davin de Latte de Laudun** werd geboren omstreeks 1440. Hij huwde met Raymonde de Seint-Jehan omstreeks 1470. Gekende nazaten namen de familienaam *de Laudun* aan, en ook de naam (de) Latte komt daarnaast apart voor vanaf 1380 in Saint-Rémy-de-Provence [zie hoger].
- Vanaf 1550 duikt de schrijfvariant Delatte op in het Belgische Henegouwen wanneer **Jean Delatte** werd geboren in Binche omstreeks 1552 om er later te huwen met Jeanne Alart. Hij had een oudere broer Pierre Delatte, geboren omstreeks 1550, die als getuige optrad bij het huwelijk van Jean met Jeanne. In deze periode komt deze naam ook al voor in het noorden van Frankrijk (Wavrin, Pas-de-Calais, Wallers Trelon parochie Sint-Hillaire nabij Valenciennes³).

Migratie (de) Latte 14^e-20^e eeuw

Voorouders moeten allicht worden gezocht bij de van oorsprong Germaanse “Franken” die vanaf +/- 760 toekwamen aan de Middellandse Zee; o.m. in de omgeving van Montpellier, en er de (adellijke) bovenlaag van de bevolking vormden. We kennen families met de naam (de) Latte vanaf de 14^e eeuw als bewoners in beneden Langue d’Oc, in de omgeving van het meer van Latte. Ook aan de Franse zijde van de Pyreneeën duikt de familienaam op in de volgende eeuwen.

Een historische beschrijving van Latte(s) vermeldt de kleine stad Frontignan in Neder-Languedoc, gelegen aan het **meertje van Latte**, tussen Agde en Montpellier, bekend om zijn muskaatwijnen “*Frontinjak*” genoemd. Er werd “*grotten handel*” gedreven omwille van de nabijheid van de Middellandse Zee. Bij de belegering van deze stad door de Hugenoten in 1562, kon de stad niet worden veroverd, maar op 26 juli 1710 was zij kortstondig door Engelsen en Hollanders veroverd⁴. Het lijkt in deze periode dat de families noordelijker migreren, met zij-uitwijking in de richting van de kust. Oorspronkelijk is dat het Middellandse Zeegebied, en eeuwen later is dit in de richting van de Atlantische Oceaan.

Stamboom Latte

- **Valentijn Latte** is geregistreerd in het bevolkingsregister te Mierlo in 1920, en te Helmond in 1925.
- Hij huwde op 2 augustus 1922 in Maastricht op 27-jarige leeftijd met Maria Coleta Vanweddingen, 20 jaar oud, geboren te Sint-Joris-Weert (dochter van Apollinaire Vanweddingen, spoorwegbeambte, en Joanna Augustyns). Hij was geboren in Erps-Kwerps als zoon van **Urbain Aimé Latte**, bouwkundige, en Zulma Augusta Deckers.
- Vermeld bij Provinciaal Broeders Van Liefde, Gent, januari 2018.
- **Auke Latte**, geboren op 30 april 1982 in Borgerhout. Moeder Aleide Decroos (1965-). Zoon Ward, geboren op 17 november 2008 (vader DeRidder, gescheiden in 2011).
- Aleide Decroos werd geboren op 12 januari 1956 in Schoten als dochter van Gilbert Decroos (1927-2008) en Louisa Vanden Bossche (1927-2014). Kinderen zijn:
  - **Kasper Latte**, geboren op 21 augustus 1980 in Borgerhout. Hij huwde Sarah Heyerick (geboren op 13 november 1979 in Gent), kinderen Daan en Manou Latte.
  - **Auke Latte**
  - **Sander Latte**, geboren op 24 augustus 1984 in Antwerpen.

Voetnoten

¹ Bron: www.familienaam.be.

² Bron: www.genealogy.fr

³ Net bij de Belgische grens, waar de familienamen Delatte en Latte voorkwamen nét over de (huidige) grens in Henegouwen.

⁴ Bron: “Groot Algemeen Historisch, Geographisch, Genealogisch en Oordeelkundig Woorden-Boek”, Amsterdam, 1729

⁵ Zie ook verwantschap de Latte met Van Praet in [1781](#).

Copyright

© Kaart familienaam.be gepubliceerd met toestemming van prof. Ann Maryssens – fragment kaart Geopatrynome.com onder gebruikslicentie – bewerking kaart Google maps 2019 onder gebruikslicentie. – kaartbewerking Google maps, 2019, onder gebruikslicentie